

N:o 148.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående tullrestitution i vissa fall vid återutförelse af utländsk vara; gifven Stockholms slott den 22 mars 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående tullrestitution i vissa fall vid återutförelse af utländsk vara.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Theodor Adelswärd.

Förslag

till

förordning angående tullrestitution i vissa fall vid återutförelse af utländsk vara.

§ 1.

Utan hinder af bestämmelsen i § 11 af nådiga förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911 må åt handelsidkare, på sätt nedan bestämmes, medgifvas rätt att vid återutförelse af utländsk vara, för hvilken han vid införelsen behörigen erlagt tullavgift, åtnjuta tullrestitution.

Med handelsidkare förstås i denna förordning ej blott enskild handelsidkare utan äfven handelsbolag och aktiebolag, som idkar handelsrörelse.

§ 2.

Tillstånd för handelsidkare att begagna sig af den i § 1 afsedda rätt meddelas af generaltullstyrelsen. Sådant tillstånd må endast lämnas handelsidkare, som är känd såsom synnerligen redbar och solid, drifver affärer med utländska varor i betydande omfattning samt i öfrigt pröfvas lämplig. Tillståndet kan af generaltullstyrelsen återkallas, när de förutsättningar, som legat till grund för tillståndets meddelande, icke längre förefinnas.

§ 3.

Konungen äger bestämma, för hvilka varor rätt till tullrestitution enligt denna förordning må åtnjutas; dock må i intet fall sådan rätt afse spannmål, omalen eller malen, lefvande djur, brännvin och sprit, alla slag, eller vin.

Konungen äger likaledes bestämma, i hvilka af rikets städer med tullkammare rätten till restitution må tillerkännas handelsidkare.

§ 4.

På förslag af generaltullstyrelsen meddelar Konungen i enlighet med denna förordning och öfriga gällande föreskrifter de närmare bestämmelser, som äro erforderliga för bevarande af kronans rätt och för vinnande af ordning och säkerhet vid åtnjutande af ifrågavarande restitution.

§ 5.

Ansökning om erhållande af sådant tillstånd, som ofvan sagts, skall ingifvas till generaltullstyrelsen och vara åtföljd af erforderliga intyg till styrkande af sökandens rätt att drifva handel samt de handlingar, han i öfrigt vill åberopa till stöd för ansökningen.

Före ärendets afgörande skall generaltullstyrelsen öfver ansökningen inhämta yttrande af vederbörande tullmyndighet äfvensom handelskammare eller, efter omständigheterna, annan sammanslutning af representanter för handeln eller ock vederbörande kommunala myndigheter.

§ 6.

Därest handelsidkare till annan öfverläter sin affärsrörelse eller varder försatt i konkurs, skall rätten till tullrestitution anses förfallen.

§ 7.

1. Rätt till restitution enligt denna förordning afser icke blott varor, som införts direkte från utlandet eller från frihamn eller frilager, utan

äfvén varor, som uttagits från transitupplag eller ankommit såsom omedelbar transitförsändning.

2. Restitution beräknas efter utförselvarans nettovikt, ankommande dock på Konungens pröfning, huruvida och under hvilka villkor emballage eller inlägg till varor, i fråga om hvilka bruttoförtullning är stadgad i gällande tulltaxa, må inräknas i den vikt, som vid utförseln lägges till grund för restitution.

§ 8.

1. För bevarande af rätt till tullrestitution enligt denna förordning erfordras, att handelsidkare vid varans angifning till förtullning skriftligen anmäler afsikten att begagna sig af sådan rätt.

2. Efter sådan varas återutförsel må handelsidkare med i denna förordning gjorda inskränkningar åtnjuta restitution af den tullafgift, som af honom erlagts för en motsvarande kvantitet från utlandet införd och inom två år näst före utförseln till förtullning angifven vara af samma slag, beträffande hvilken han gjort sådan anmälan, som i mom. 1 omförmäles.

§ 9.

Varder tullsatsen för vara, som afses i denna förordning, nedsatt, må utförsel af varan, som äger rum, sedan beslutet om nedsättningen trädt i kraft, icke berättiga till restitution efter högre tullsats än den, som gäller vid varans utförsel. Förklaras sådan vara tullfri, förfaller rätten till restitution, om varan utföres efter beslutets trädande i kraft. Höjes åter tullsatsen för sådan vara, skall den lägre tullsatsen fortfarande läggas till grund för beräkningen af restitution vid utförsel inom loppet af två år, sedan höjningen börjat tillämpas, hvaremot utförsel därefter berättigar till restitution efter den högre tullsatsen.

§ 10.

För vara, som af handelsidkare anmäles jämlikt § 8 mom. 1, skall i sammanhang med tullafgiftens erläggande betalas en särskild afgift till belopp af en half procent af tullafgiften.

§ 11.

Öfver i § 8 omförmälda förtullningar och exporter skall handelsidkare enligt formulär, som af generaltullstyrelsen fastställes, föra ett för debet och kredit inrättadt afräkningsdiarium med särskilda upplägg för hvarje varuslag. Af detta afräkningsdiarium, hvilket när helst så påfordras skall för vederbörande tullmyndighet hållas tillgängligt, skall handelsidkaren för hvarje kvartal ingifva fullständigt utdrag till generaltullstyrelsen.

§ 12.

Såsom villkor för erhållande af restitution skall i öfrigt gälla:

a) att utförseln sker vid samma tullkammare, där förtullningen ägt rum, så vida ej generaltullstyrelsen för särskildt fall finner restitution kunna medgifvas, oaktadt varan utförts vid annan tullkammare;

b) att exportangifningsinlagan ej mindre innehåller uppgift om afsikten att för varan erhålla tullrestitution enligt denna förordning, om varans handelsbenämning och om den rubrik i tulltaxan, till hvilken densamma vid införseln blifvit hänförd, än äfven är åtföljd af exportörens under edlig förpliktelse afgifna och af två vittnen till riktigheten bestyrkta försäkran därom, att den till utförsel angifna varan blifvit af honom införd, att full införseltull för densamma erlagts och att varan icke efter införseln undergått någon bearbetning eller förändring;

c) att vederbörande tullkammare efter exportvarans undersökning och utrönande af den vikt, som jämlikt § 7 mom. 2 skall läggas till grund för restitutionen, samt kollynas plombering och bevakning till och inlastning i fartyg eller järnvägsvagn härom meddelat attest, hvilken såsom verifikation jämte angifningsinlagan och öfriga intyg bifogas tullkammarens utgående tulljournal;

d) att utförseln i öfrigt verificeras på sätt i § 13 af nådiga förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911 finnes stadgad beträffande varor, för hvilka tullrestitution är därstädes medgifven; samt

e) att vederbörande handelsidkare under januari, april, juli och oktober månader hos generaltullstyrelsen gör ansökning om den restitution, som belöper på de under senast förflutna kvartal exporterade varor; skolande i dylik ansökning noggrant angifvas de förtullningsposter i afräkningsdiariets debet, å hvilka afskrifning bör ske för det belopp, hvars restitution begäres.

§ 13.

Befinnes handelsidkare för erhållande af tullrestitution enligt bestämmelserna i denna förordning hafva lämnat uppgift, som icke öfverensstämmer med verkliga förhållandet, kan rätt att vidare erhålla sådan restitution honom förvägras.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1913.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 mars
1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 BERG,
 BERGSTRÖM,
 friherre ADELSWÄRD,
 PETRÉN,
 STENSTRÖM,
 LARSSON,
 SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Adelswärd anförde här-
efter:

I ett öfver tulltaxekommitténs betänkande afgifvet yttrande före-
slog på sin tid Stockholms handelskammare anordnandet af s. k. »tull-
restitutionsupplag» under former, som angåfvos i en handelskammarens
yttrande bifogad promemoria.

Genom nådigt bref den 25 februari 1910 anbefalldes Kungl. Maj:t
kommerskollegium och generaltullstyrelsen att verkställa undersökning
af de förhållanden en sådan lagstiftning som den af handelskammaren
ifrågasatta kunde anses komma att beröra.

Kommers-
kollegium och
generaltull-
styrelsen.

I underdånig skrifvelse den 8 februari 1911 hafva ämbetsverken afgifvit den anbefallda utredningen.

Ämbetsverken hafva därvid till en början framhållit, att rikets öfriga handelskammare, med undantag af handelskammaren i Luleå samt Gottlands handels- och sjöfartskammare, i framställningar till handelskammarmötet 1910 yttrat sig öfver Stockholms handelskammares ofvannämnda förslag och därvid samtliga, utom Södra Älfsborgs läns industri- och handelskammare, framhållit behofvet af en lagstiftning af hufvudsakligen det innehåll, Stockholms handelskammare ifrågasatt. Södra Älfsborgs läns industri- och handelskammare hade förklarat sig icke kunna uttala sig i frågan, innan viss ytterligare utredning blifvit ävägabrindad.

Efter att hafva framhållit, att förordningen om frihamn icke vore tillräcklig för att åtminstone för närvarande en önskvärd utveckling af den utrikes handeln och exportindustrien skulle kunna åstadkommas, anföra ämbetsverken i berörda skrifvelse följande:

»Orsakerna till detta förhållande äro otvifvelaktigt flera, men enligt hvad ämbetsverken förnummit har härtill i betydande grad bidragit saknaden af en redan tillräckligt utvecklade transithandel. De handelshus, som idka sådan handel eller som kunna väntas komma att drifva sådan rörelse, lära i allmänhet förmena, att, innan ifrågavarande gren af deras affär nått en större omfattning, det komme att ställa sig allt för kostsamt att såväl inom som utom frihamnsområdet för lagret hålla lokal och personal.

Det vill häraf synas, som om frihamnsinstitutionen ensam icke skulle vara, åtminstone för närvarande, tillräcklig för beredande af den lättnad åt transithandeln, som i sammanhang med tillkomsten af förordningen om frihamn framhölls såsom ett af önskemålen i fråga om vår tullagstiftnings revision. Frihamnsfrågans läge i vårt land utvisar tvärtom, att frihamnsinstitutionen behöfver en komplettering. En sådan kan frilagret tänkas utgöra. Emellertid ligger det nära till hands att antaga, att omfattningen af vårt lands transithandel skall åtminstone för närvarande visa sig vara för ringa för att gifva anledning till upprättande af frilager i nämnvärd utsträckning. Kompletteringen skulle i sådant fall få sökas i en tredje anordning, hvilken — möjligen jämte frilager — skulle kunna tänkas tillgodose de ifrågasatta krafven på friare former för varuomsättningen.

Till belysning af de utvägar, som här må vara att tänka på, tillåta sig ämbetsverken erinra om de anordningar, som i sådant hänseende finnas i Danmark och Tyskland.

I Danmark har man sålunda kreditupplag, å hvilka de importerade

tullpliktiga varorna stå under ägarens vård och fria disposition samt ägaren viss tid åtnjuter kredit å tullen, äfvensom transitupplag, som visserligen ligger under tullverkets lås, men å hvilket varorna likväl få af ägaren ej endast efterses och vårdas, utan också ompackas. Från båda dessa slags upplag må återutförelse ske, äfven om denna icke äger rum i hela kolly, sådana de inkommit.

Jämväl i Tyskland finnas olika tullupplag dels *offentliga*, som äro inrymda i byggnader, tillhörande staten eller städer, dels *privata*, som äro inrymda i enskilda affärsmäns eller firmors lokaler. Af de senare finnas åtskilliga slag såsom transitlager, delningslager, kreditlager, fort-löpande kontolager m. fl. Vid dessa upplag är ägarens dispositionsrätt till varorna mycket fri och omfattande.

Det bör i detta sammanhang framhållas, att Danmark och Tyskland haft ofvannämnda eller liknande, i transithandelns intresse direkt inrättade institutioner långt innan frihamns- och frilagersinstitutionerna infördes. Man lär också kunna antaga, att de förra varit ägnade att i betydande grad bereda väg för de senare.

Då *det danska kreditupplaget* särskildt åberopats till jämförelse, synas något mera fullständiga uppgifter böra meddelas angående detta.

Med ifrågavarande upplag förstås enligt tullförordningen den 1 februari 1797 rätt för ägaren till utländska tullpliktiga varor att genast disponera varorna mot kredit på de afgifter, som annars vid införelse skulle erläggas, och mot det att tullafgiften senare skall inbetalas, för så vidt varorna förblifva i landet, hvaremot de varor, som åter utföras, afskrifvas från kreditupplaget. I allmänhet har hvarje i köpstad bosatt dansk handlande kreditupplagsrätt för de varor, med hvilka han äger drifva handel, såvidt dessa äro af beskaffenhet att få på sådant upplag intagas och under villkor, att han visar sig förfoga öfver därtill tjänligt magasinrum, som medgifver en ordentlig undersökning och sortering af varorna, och ställer sig till efterrättelse de angående kreditupplaget gifna föreskrifter. I Köpenhamn medgifves dock kreditupplagsrätt endast den, som vunnit burskap såsom »grosserer», äfvensom särskildt speceri-, brännvins-, timmer- och vinhandlare.

I regel må blott de varor, för hvilka viss upplagsmängd är an-gifven i tulltariffen, läggas på kreditupplag, men tullstyrelsen äger dock rätt att medgifva äfven andra varors uppläggande å kreditupplag samt att, om så befinnes nödigt, meddela särskilda af sådant medgifvande betingade kontrollföreskrifter (Lov den 5 maj 1908 om Toldafgifterna m. m. § 23). Från år 1874 hade genom särskilda resolutioner manu-fakturhandlarne i Köpenhamn medgifvits ett »udvidet Kreditoplag for

Manufakturvarer m. m.», beträffande hvilket särskilda föreskrifter gällde. Dessa upphäfdes emellertid genom Lov den 5 maj 1908, då de varor, desamma afsågo, upptogos i tulltariffen såsom kreditupplagsberättigade och sålunda de allmänna föreskrifterna rörande kreditupplag blefvo tillämpliga jämväl å dessa varor. I 1908 års tulltariff upptagas inalles 86 varurubriker såsom kreditupplagsberättigade.

Vid intagandet å kreditupplag, som får ske endast i vissa bestämda, i tulltariffen angifna minimikvantiteter (tillskrifningskvanta), undersökas varorna till myckenhet och beskaffenhet på liknande sätt, som då varorna skola förtullas samt uppföras på kreditupplagskonto. Kreditupplagshafvaren äger därefter fritt disponera varorna, förbruka, försälja eller återutföra dem eller ock öfverflytta dem till andra kreditupplag, till frihamn eller till frilager men icke till transitupplag. Upplagstiden är obegränsad. Afskrifning af tull får endast ske för bestämda, likaledes i tulltariffen angifna minimikvantiteter för hvarje gång (frånskrifningskvanta). Vid införsel af varor till kreditupplaget, vare sig direkte från utrikes ort eller från transitupplag, annat kreditupplag, frilager eller frihamn, skall skriftlig anmälan ske hos tulltjänsteman. Vid varors utförsel eller öfverflyttning till annat kreditupplag, frilager eller frihamn skall liknande anmälan ske, om frånskrifning fordras. Om uttagning till inhemsk förbrukning göres anmälan endast vid utgången af hvarje kvartal.

Inom fjärde dagen efter kvartalets utgång skall till kreditupplagskontoret ingifvas en så kallad *generalförklaring*, hvaruppå afräkning sker, tullavgifter för nästföregående kvartal erläggas och behållningen inventeras. Vid denna inventering, hvarom upplagshafvaren på förhand underrättas, skall behållningen vara sorterad i särskilda varuslag. Därvid antages i regeln icke såsom behållning mindre myckenhet än frånskrifningskvantum. Inventeringar kunna därjämte, utan föregående tillsägelse, äga rum mellan kvartalsinventeringarna. Vid återutförsel fordras angifningsinlaga i två exemplar. Efter varans undersökning och attestering på inlagorna återlämnas det ena exemplaret till varuägaren, som vid kvartalsafräkningen skall uppvisa detsamma, för att varan skall kunna afskrifvas. Härjämte erfordras vid utförseln en försäkran på tro och heder, att varorna ej skola insmugglas i landet. Vid forslandet af kreditupplagsvaror inom landet för befördran till utlandet skall kreditupplagsgodset vara försedt med tullsigill. För varor, mottagna på kreditupplag, beräknas den tullavgift, som gäller, då afräkning göres med upplagshafvaren. Afräkning sker utom de allmänna afräkningarna, hvarje gång tullen på en kreditupplagsvara förändras eller upphäfves,

på det sätt att den behållning, som förefinnes vid tullverkets strax efter förändringens ikraftträdande företagna inventering, behandlas efter den nya tariffbestämmelsen, för så vidt denna behållning icke sedermera utföres, hvaremot den del af upplaget, som vid inventeringen icke finnes i behåll, behandlas efter den äldre afgiftsbestämmelsen.

Ehuru vår tullagstiftning redan innefattar en förordning om frihamn och äfven om den skulle ytterligare kompletteras med föreskrifter, som möjliggöra inrättande af frilager, synes i allt fall under ofvan angifna förhållanden ur synpunkten af transithandelns intressen förefinnas behof af en anordning, motsvarande de nyssomförmälda tyska och danska institutioner, som finnas vid sidan af frihamn och frilagersinstitutionerna, en anordning som för den enskilde köpmannen är förenad med mindre kostnad än frihamnen och frilagret och som därför kan tjäna som medel till upparbetande af transitaffärer från en mera blygsam början.

En sådan anordning är alltså, enligt ämbetsverkens åsikt, i och för sig behöflig för transithandelns utveckling i vårt land. Såsom häfstång för transithandeln och då en sådan handel af större omfång är en förutsättning för att frihamns- och frilagersinstitutionerna skola uppnå någon högre blomstring, bör den ifrågasatta anordningen komma att direkte befrämja äfven nämnda institutioners utveckling och därigenom ytterst komma att tjäna icke allenast transithandelns utan ock de öfriga näringsgrenars bästa, i hvilkas intresse frihamnar och frilager skulle komma att inrättas.

Den positivt gagneliga inverkan på svenskt näringslif, som är att förvänta af en sådan lättnad i tullagstiftningen, hvarom här är fråga, inskränker sig emellertid icke till hvad ofvan är framhållet. Det är att antaga, att i en utvecklad svensk transithandel kolonialvaror och andra varor, som importeras till Europa från öfriga världsdelar, skola komma att spela en viktig roll. Importen af sådana handelsvaror lär i stor utsträckning kunna förväntas äga rum med de direkta svenska ångfartygslinjerna på främmande världsdelar. Att den ökning i återfrakterna å dessa linjer, hvarpå man under anförda förhållanden synes hafva anledning att hoppas, kan komma att för linjernas ekonomiska bärighet blifva af synnerlig betydelse, ligger i öppen dag. För några af linjerna torde också föreligga ett starkt behof af förbättring af deras återfrakter.

Med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt anse sig ämbetsverken kunna fastslå, att en lagstiftning med det syfte, som Stockholms handelskammares förslag innefattar, kan förväntas blifva i betydande grad

gagnelig för vissa grenar af svenskt näringslif och särskildt för den stora handeln.

Ämbetsverken gå nu att undersöka, huruvida den ifrågasatta lagstiftningen kan beräknas blifva till men för någon svensk näringsgren.

Södra Älfsborgs läns industri- och handelskammare har i framställning till handelskammarmötet 1910 betonat behovet af en undersökning om förslaget inverkan på den mindre handeln. Det kan emellertid sättas i fråga, om öfver hufvud taget någon påverkan af en lagstiftning af föreslagen art på den mindre handeln är tänkbar. De varor, som från upplag af ifrågasatt slag skulle komma att gå ut i den svenska marknaden, få vidkännas enahanda tullkostnader som varor, hvilka utsläppas i marknaden utan att passera sådant upplag. Den förmån innehafvare af upplag skulle få framför en annan affärsman i samma bransch, komme att bestå hufvudsakligen däri, att han genom att lättare kunna göra affärer på utlandet blefve i tillfälle att förskaffa sig en större afsättning af sina varor, men en sådan förmån kan så mycket mindre anses innefatta något som helst ingrepp i den senare affärsmannens intresse, som fördelen ju icke är af monopols natur utan af denne själf kan under vissa förutsättningar förvärfvas. Man torde därför kunna säga, att denna lagstiftning öfver hufvud taget icke är af afsevärdt intresse för småhandeln.

Mera komplicerad är frågan om den föreslagna lagstiftningens inverkan på svensk industri.

Hvad då först beträffar sådana industrier, som icke arbeta för export, har transithandeln för dessa industrier lika litet intresse som för småhandeln. Hvad ofvan är sagdt om den ifrågasatta lagstiftningens förhållande till den senare torde ock i stort sedt gälla äfven de förra.

Frågan i hvad mån svensk industri i öfrigt må komma att beröras af den föreslagna lagstiftningen sammanhänger nära med frågan om hvilka varor, som under förutsättning af en sådan lagstiftning i mera betydande grad kunna väntas blifva föremål för transithandel. Erfarenheten från Danmark, som i förevarande afseende torde vara mycket belysande, utvisar, att man för en transithandel till våra östra grannländer — hvilka utgöra den naturliga marknaden för en sådan handel från Sverige — framför allt har att räkna med varuslag, som icke produceras i Sverige.

Af varuslag, som äro föremål för industriell produktion i Sverige, transiteras Danmark i större omfattning hufvudsakligen af pappersmassa och papper, textil- och manufakturvaror samt järn- och stålvaror.

I Danmark transiteradt papper och pappersmassa torde till be-

tydande del vara af svensk tillverkning. Någon nämnvärd transithandel med sådana varor öfver Sverige lär man knappast hafva att förvänta.

Hvad textil- och manufakturvaror samt järn- och stålvaror beträffar, torde man däremot kunna antaga, att, därest restitution af erlagd tull å varor af ifrågavarande slag kunde erhållas, sådana varor skulle blifva föremål för transithandel öfver Sverige till Ryssland och Finland i måhända icke ringa utsträckning. Visserligen är det icke uteslutet, att eventuella restitutionsbestämmelser skulle visa sig verka oförmånligt rörande en och annan detaljtillverkning inom förevarande områden, men de olägenheter, som härigenom skulle för den svenska industrien uppstå, lära, enligt ämbetsverkens åsikt, få anses vara af så pass ringa betydelse, att afgörande hänsyn därtill ej bör tagas beträffande nu ifrågasatt restitutionsrätts medgifvande eller icke. Detta bekräftas ock af upplysningar i ämnet, som under hand inhämtats från målsmän för skilda industrier. Där med afseende å särskild vara den menliga inverkan är af väsentlig natur, bör sådan vara undantagas från rätten till restitution.

Å andra sidan bör det framhållas, att rätt till ifrågavarande restitution kan tänkas medföra vissa fördelar beträffande export af svenska industrialster. Särskildt torde detta vara förhållandet med en del industriartiklar, som egentligen utgöra tillbehör till andra varor och därför också, om de ifrågasatta restitutionsbestämmelserna komma till stånd, kunna, måhända i rätt stor utsträckning, afyttras på utlandet i sammanhang med andra varor, som transitera Sverige.

Ämbetsverken öfvergå nu till att uttala sig därom, huruvida det ifrågasatta undanröjandet af det hinder för en friare transithandel med utlandet, som ligger däri, att varan i Sverige påföres tull, synes lämpligen kunna och böra ske under de former, som föreslagits.

Stockholms handelskammares förslag är grundadt på det system, att tull skulle i vanlig ordning erläggas vid varans införsel men tillgodoräknas importören i och för restitution, därest varan åter utfördes. Ehuru till stöd för förslaget, bland annat, åberopats de lättnader, som i åsyftad riktning i Danmark vinnas genom bestämmelserna om kreditupplag, har man icke velat gå så långt som att begära införandet af kredit på tullen. Ämbetsverken hafva det oaktadt ansett sig böra pröfva, om möjligen det senare af dessa system skulle vara att föredraga, särskildt som förslag om införande i den svenska tullagstiftningen af kreditupplag en gång förelegat i mera bestämd form. En af Kungl. Maj:t år 1882 tillsatt kommitté afgaf nämligen i augusti månad 1884 förslag till särskilda förordningar om kreditupplag och frilager. Förslagen tillstyrktes i hufvudsak af kommerskollegium och generaltullstyrelsen i

gemensamt underdånigt utlåtande af den 4 juni 1885, men förslaget beträffande kreditupplag blef icke förelagdt Riksdagen.

Vid 1910 års handelskammarmöte har i fråga om skälen, hvarför man icke begärde allmän tullkredit, yttrats, bland annat, följande: Det vore säkerligen att begära för mycket af staten, om önskemålet transit-handelns tillkomst skulle betinga allmän tullkredit. Det kan icke tänkas, att tullkredit endast skulle inrymma ett visst antal handelshus eller köpmän, utan torde en allmän önskan om tullkredit från hela rikets import-handel äfven för de varor, hvilka konsumeras inom landet, göra sig gällande. Ett dylikt förfarande vore alltför främmande för vår svenska uppfattning om tullens erläggande på förhand och med den betydelse, som tullintäkterna hafva för det svenska statsverkets inkomster.

De i § 9 tulltaxeunderrättelserna (till 1906 års tulltaxa) förekommande bestämmelserna beträffande dispositionen här i landet af tullpliktiga varor, afsedda att i förädladt skick återutföras, äro i princip grundade på drawback- eller restitutionssystemet. Tulltaxekommittén har i sitt betänkande af den 3 maj 1909 till bedömande upptagit spörsmålet, huruvida anledning skulle kunna finnas att i lagstiftningen om förädlingsverksamhet öfvergå från drawbacksystemet till systemet med »admission temporaire», d. v. s. tullfri disposition inom landet under viss tid af de eljest tullpliktiga varor, hvilka vore afsedda att förädlas och återutföras. Kommittén har vid sin undersökning kommit till det resultatet, att någon annan med det sistnämnda systemet såsom sådant sammanhängande fördel icke vore att vänta än möjligen någon räntebesparing för exportindustrien, då denna icke behöfde inbetala tullen utan kunde få anstånd med dess gäldande under så pass lång tid, att varans förädling därunder medhunnas. Då för öfrigt den med »admission temporaire» förenade förmånen af räntebesparing borde kunna beredas förädlingsindustrien äfven inom det nuvarande systemets ram, syntes det kommittén, att dess förslag borde byggas på den nu bestående grunden, och detta så mycket hellre som i de till kommittén inkomna framställningar icke någon önskan i motsatt riktning funnit uttryck.

De sålunda af kommittén förordade principerna hafva vederbörligen godkänts och de i § 13 af ofvannämnda tulltaxeförordning den 4 juli 1910 förekommande bestämmelserna af motsvarande innebörd som de i § 9 tulltaxeunderrättelserna (till 1906 års tulltaxa) äro liksom där grundade på restitution. Denna omständighet i förening med de nyss relaterade skälen, hvarför Stockholms handelskammares förslag icke grundats på principen med kredit å tullafgiften, synes ämbetsverken tala för, att en lagstiftning i den ifrågasatta riktningen bör såsom före-

slagits grundas på restitution. Detta förutsätter dock undantag från den i § 11 tulltaxeförordningen intagna regel, att rätteligen debiterad och erlagd tullafgift icke må restitueras, äfven om varan återutföres.

Med afseende härå anse sig ämbetsverken böra framhålla, att en sådan allmän föreskrift om restitutionsrätt kan lämna möjlighet för köpmannen, då han af en eller annan anledning är missnöjd med en vara, som han efter tullafgiftens erläggande redan disponerat, att i strid emot föreskrifterna i nyssnämnda paragraf återutföra denna till *afsändaren* och att således begagna restitutionsrätten icke för det därmed afsedda ändamålet utan för ett kringgående af det allmänna förbudet mot restitution af rätteligen erlagd tullafgift. Det har från en sida blifvit ifrågasatt att till förekommande af restitutionsrättens missbrukande på sådant sätt intaga bestämmelse, att återutförelse icke finge äga rum till samma land, hvarifrån varan inkommit. Men en sådan bestämmelse skulle lätteligen kunna kringgåas genom varans försändande via annat land. Möjligen skulle man kunna i sammanhang med en föreskrift, att restitution enligt den ifrågasatta förordningen icke finge åtnjutas vid varans returnerande till den utländska afsändaren, bestämma, att försäkran, att så icke skett, skulle inflyta i det intyg, som enligt förslaget skulle afgifvas af köpmannen angående varans förtullning m. m. Enligt ämbetsverkens förmenande synes emellertid faran för missbruk i den antydda riktningen icke vara af sådan betydelse, att den bör betinga dylik bestämmelse.

I Stockholms handelskammars ofvannämnda vid 1909 års handelskammarmöte framlagda promemoria angifvas de hufvudgrunder, under hvilka handelskammaren tänkt sig bestämmelserna angående restitutionen. Beträffande rättens allmänna begränsning afse dessa hufvudgrunder:

- a) inskränkning till vissa orter;
- b) rättens beroende därutöfver på generaltullstyrelsens medgifvande;
- c) nedsättande af värdehandlingar till tryggande af kronans rätt;
- d) grundande af bevisningen, att tullafgift för varan blifvit erlagd, på intyg därom af exportören med kompletterande kontroll genom s. k. afräkningsdiarium, fördt af vederbörande tullförvaltning;
- e) stadgande om förlust af rätten att vidare erhålla restitution för den, som befinnes hafva lämnat veterligen oriktiga uppgifter eller eljest hafva förfarit svikligt.

Uppenbart torde emellertid vara, att begränsningen måste i flera afseenden ytterligare fixeras, såsom t. ex. varornas inskränkning till bestämda varuslag äfvensom fastställande af viss tidsgräns för rätten till restitution, men innan ämbetsverken inlåta sig på frågan om det närmare bestämmandet af gränserna i öfrigt för sagda rätt, har en

undersökning ansetts böra företagas, huru långt man såsom villkor för rättens åtnjutande borde sträcka krafvet på identitet mellan den in- och den utförda varan, samt hvilken form som kunde erfordras för bevisningen härom och för kontrollen från tullverkets sida. Naturligen skulle varan vid återutförelsen undergå förnyad tullbehandling för utrönande af det därå belöpande tullbelopp, hvars restitution ifrågasatts, men genom tullbehandlingen kunde ju icke konstateras identiteten med af exportören införd vara, för hvilken han erlagt tull. Härom erfordras särskild bevisning under en eller annan form.

Jämväl i nyssnämnda afseenden erbjuda sig jämförelsepunkterna i bestämmelserna rörande den tullfria förädlingsverksamheten i § 9 tulltaxeunderrättelserna (till 1906 års tulltaxa). Dessa bestämmelser äro till sin innebörd sinsemellan ganska skiljaktiga.

Hvad först angår den materiella identiteten, det vill säga identiteten mellan de införda materialerna samt exportvaran, så kräfves i regel sådan, med undantag endast i afseende å de i mom. 3 A omförmälda förmalningsprodukter af hvete, råg eller korn, beträffande hvilka detta kraf icke sträcker sig längre än därhän, att kvarnägaren-exportören skall hafva från utlandet infört och förtullat omalen spannmål af samma slag som den i exportvaran ingående till motsvarande kvantitet. Identitetsbevisningen är beträffande de i mom. 1 och mom. 2 omförmälda varor, för hvilka en fix drawback är bestämd, grundad *uteslutande* på tillverkarens högtidligen (»under edlig förpliktelse») afgifna och af två personers vittnesintyg bestyrkta försäkran, utan att i dessa fall någon tullmyndighetens medverkan för bevisningens åvägabringande erfordras. I fråga om de i mom. 3 och mom. 5 afsedda varor, angående hvilka liknande försäkran af tillverkaren erfordras, hafva tullmyndigheterna skyldighet att vidtaga vissa kontrollåtgärder. I mom. 3 är i detta afseende föreskrifvet, att vederbörande tullförvaltning skall för hvar och en, som i behörig ordning angifvit varan såsom afsedd att bearbetas för export, föra ett afräkningsdiarium för förtullningarna och exporterna. I detta, till hvilket generaltullstyrelsen fastställt formulär, göras anteckningar ej mindre om de för berörda ändamål införda varor än äfven om de utförda varupartierna, med utsättande i båda fallen af tid, lägenhet och kvantitet m. m. Kontrollföreskrifterna enligt mom. 5 meddelas nu i hvarje särskildt fall af generaltullstyrelsen, hvilken enligt momentets ordalydelse icke må medgifva rätt till där afsedda restitution, med mindre tillförlitlig kontroll kan åstadkommas. Generaltullstyrelsen har ofta föreskrifvit förande af afräkningsdiarium jämväl i dessa fall.

Den nya tulltaxeförordningens bestämmelser i § 13 öfverensstämma

i hufvudsak med hvad här ofvan relaterats angående nu gällande tulltaxeunderrättelser (afser 1906 års tulltaxeunderrättelser) utom hvad angår, att medgifvanden till restitution i sådana fall, som afses i § 9 mom. 5 tulltaxeunderrättelserna, enligt tulltaxeförordningen § 13 mom. 5 skola ankomma på Konungens pröfning. Medgifvanden enligt sistnämnda lagrum förutsätta dock äfven en tullverkets kontroll, enär en viss tidsgräns blifvit bestämd för restitutionens åtnjutande.

Af jämförelsen med bestämmelserna rörande tullfri förädlingsverksamhet finner man således, att vissa af dessa tagits till förebild för Stockholms handelskammars ifrågasvarande förslag. Detta förutsätter nämligen identitetsbevisningens grundande på exportörens högtidliga försäkran och en kompletterande kontroll från tullverket genom afräkningsdiarium. Från bevisnings- och kontrollsynpunkt innebär således förslaget i sak icke något nytt. Emellertid är att märka, att i förslaget vidare blifvit förutsatt, att identiteten mellan utförd och införd vara icke skulle så specifikt bestämmas, att dagen och lägenheten för en reexporterad varas införsel med visshet kunde uppgifvas, eller med andra ord att den eller de utförda varorna vore just de, som vid ett eller flera bestämdt uppgifna tillfällen införts. Det har tvärtom med skärpa betonats, att sådant icke skulle vara möjligt vid en större omsättning af en mångfald olika artiklar. Vid införsel af varor för ständigt fortgående komplettering af ett större sortimentslager, från hvilket försäljning tid efter annan ägde rum, måste dessa inläggas å sina respektive platser och vid export vore otänkbart att specifikt angifva tiden för hvarje särskild varas införsel. Den kontroll, som från tullverkets sida skulle utföras, att exportören icke obehörigen utbekomme restitution, skulle ligga däri, att genom afräkningsdiariet hölles räkning däröfver, att tullafgiften för reexporterad gods, hvilket skulle införas i diariets kredit, icke komme att öfverstiga den enligt debet erlagda tullafgiften för importeradt gods af samma slag. Från förslagsställarens sida har därjämte framhållits, att den ifrågasatta rätten till restitution egentligen ytterst skulle grundas på förtroende till köpmannen, hvilken i detta afseende i Sverige borde hafva lika berättigade anspråk som i Danmark, hvarest hela kreditupplagssystemet i ännu högre grad vore byggdt på förtroende än hvad som skulle blifva fallet vid en rätt till restitution enligt det framställda förslaget.

Angående frågan, huruvida man beträffande krafvet på identitet kan godtaga förslaget, torde först och främst böra erinras, att man icke lär kunna ifrågasätta anlitande af det tillvägagångssätt, som ur identitetssynpunkt naturligen skulle innebära de fullständigaste garantierna,

nämligen en oafslätlig direkt uppsikt från tullverkets sida öfver varan från dess införsel till dess utförsel. Detta skulle uppenbarligen såsom alltför omständligt och kostbart i praktiken omöjliggöra den trafik, man afsett uppväcka och understödja. Enahanda skäl torde vara att anföra emot varornas stämpling för igenkännande vid återutförseln. Sådan skulle dessutom vara omöjlig i fråga om varor, inkommande i partier, afsedda att återutföras efter delning i större eller mindre kvantiteter. Man synes få taga hänsyn därtill, att, såsom framgår af hvad ofvan blifvit anfördt, krafvet på identitet i fråga om de i § 9 mom. 3 A tulltaxeunderrättelserna omförmälda förmalningsprodukter af hvete, råg eller korn icke utsträckts längre än hvad som nu blifvit föreslaget. Emellertid torde i öfverensstämmelse med hvad som gäller icke blott beträffande dessa produkter utan jämväl i fråga om all restitution enligt § 9 tulltaxeunderrättelserna exportörens försäkran böra bestyrkas genom vittnesintyg af två personer, lämpligen lagerföreståndare eller innehafvare af liknande befattningar hos exportören. Vidare är att erinra, att tullverkets kontroll beträffande nämnda förmalningsprodukter icke är mera ingående än som nyss blifvit nämnt. Det är dock att märka, att beträffande förmalningsprodukterna denna anordning af kontrollen är genomförd med afsikt, att vid förmalningen skall kunna användas äfven inrikes producerad säd, under det att vid den restitution, hvarom nu är fråga, återbetalning af tull, som belöpte på af exportören införda *utländska* varor, naturligen icke skulle få ifrågakomma vid utförsel af *inhemska* varor. Därest nämligen en handelsidkare, som införde utländska varor med anmälan om afsikt att reexportera desamma, kunde inrikes försälja dessa varor med inräknad godtgörelse för tullafgiften men återutförde svenska liknande varor och därför erhöle restitution af den tull, som belöpte på de utländska varorna, skulle detta ju verka såsom exportpremie för de svenska varorna.

Såsom garantier emot ett missbruk i nu antydda riktning af rätten till restitution torde emellertid, förutom ett uteslutande från denna rätt af sådana varor, beträffande hvilka man kunde hafva särskild anledning att befara missbruk, få antagas skola verka dels den af exportören afgifna högtidliga försäkran, hvilken skulle afse, att den exporterade varan blifvit af honom införd från utlandet, att för densamma erlagts full införseltull, och att varan icke efter införseln undergått någon bearbetning eller förändring, dels också en bestämmelse af liknande innebörd som i § 13 mom. 8 tulltaxeförordningen, eller att den, som för erhållande af tullrestitution lämnat uppgift, som icke öfverensstämmer med verkliga förhållandet, kan förvägras rätt att vidare erhålla sådan resti-

tution. På grund häraf och då man icke torde hafva någon anledning betvifla, att köpmannen är i stånd att med fullt anspråk på tillförlighet afgifva försäkran af innehåll, som nyss nämnts, hafva ämbetsverken icke funnit något principiellt hinder att grunda en restitutionsrätt af ifrågasvarande innebörd på dylik försäkran af köpmannen och på en kontroll, att restitutionsbeloppen icke öfverstiga summan af erlagd tull. Så mycket mindre synes dylikt hinder föreligga, som, enligt hvad jämväl förut anförts, § 9 mom. 1 och mom. 2 tulltaxeunderrättelserna — med motsvarighet i § 13 mom. 1 och mom. 2 tulltaxeförordningen — medgifva tullrestitution *uteslutande* på grund af intyg från tillverkaren utan någon tullmyndighetens medverkan för bevisningen samt ett af skälen, hvarför enligt nya tulltaxeförordningen medgifvande att åtnjuta sådan tullrestitution, som nu afses i § 9 mom. 5 tulltaxeunderrättelserna, blifvit öfverflyttad till Eders Kungl. Maj:ts afgörande, af tulltaxekommittén angifvits vara önskan att villkoren icke måtte bestämmas *uteslutande* ur synpunkten af en säker kontroll, enär detta kunde för exportören blifva alltför betungande.»

Ämbetsverken framhålla härefter i sin skrifvelse, att det icke syntes tillrådligt, att staten fränsade sig all möjlighet till kontroll, och föreslå i detta hänseende, att köpmännen skulle vara skyldiga att på visst af ämbetsverken närmare angifvet sätt föra ett s. k. afräkningsdiarium öfver in- och utförda varor, för hvilka det varit afsedt att begära tullrestitution eller för hvilka dylik restitution utgått. Köpmännen skulle vidare åläggas dels att för hvarje kvartal till generaltullstyrelsen öfverlämna fullständigt utdrag af sitt afräkningsdiarium, upptagande all under kvartalet verkställd import och export af respektive varor, dels ock att i hvarje ansökning om restitution — hvilken, såsom föreslagits, borde kvartalsvis ingifvas — noggrant angifva de förtullningsposter i diariets debet, å hvilka han önskade, att afskrifning skulle ske för det belopp, hvars restitution begärdes. Det sistnämnda skulle icke innefatta skyldighet att uppgifva, när just den utförda varan inkommit, hvilket icke skulle vara erforderligt, utan afsåge fördelen för köpmannen att själf kunna se till, att de äldsta förtullningsposterna af respektive varor blefve afskrifna och icke senare inkomna poster, oaktadt äldre stode till buds, hvarigenom köpmannen skulle kunna blifva betagen rätt att för restitution tillgodoräkna sig erlagd tull å sådant äldre parti.

De speciella kontrollföreskrifter, som kunna vara erforderliga, torde emellertid böra ankomma på Kungl. Maj:t att i administrativ väg utfärda. På grund häraf torde jag kunna här förbigå den närmare redogörelsen

för ämbetsverkens förslag i denna del för att framdeles återkomma därtill, när, vid ett eventuellt införande af tullrestitutionsupplag, ifrågasvarande föreskrifter skola utfärdas.

Ämbetsverken fortsätta härefter i sin skrifvelse sålunda:

»Sedan ämbetsverken efter den verkställda undersökningen i fråga om krafvet på identitet mellan den in- och den utförda varan, bevisningen härom samt tullverkets kontroll enligt hvad ofvan anförts kommit till den slutsats, att, såvidt dessa hufvudgrunder anginge, något hinder icke synes föreligga för byggande på det framlagda förslaget af en lagstiftning om rätt till tullrestitution för underlättande af transithandeln, återstår att bedöma, huruvida med afseende å den begränsning i öfrigt af rätten till dylik restitution, som kan befinnas nödvändig, en sådan lagstiftning synes kunna åstadkommas under former, som verkligen medföra de åsyftade lättnaderna.

Med afseende å begränsningen framställer sig först frågan, hvem rätten till restitution skall tillkomma. Handelskammarens förslag innefattar i detta afseende, att generaltullstyrelsen skulle äga medgifva denna rätt åt större handelsfirma i stad, hvarest tullkammare under tullförvaltares öfverinseende finnes inrättad och där transitaffärer med främmande länder kunde i större omfattning förväntas. Med sistnämnda inskränkning skulle således rätten kunna få åtnjutas i samma städer, som ägde nederlagsrätt.

Ämbetsverken anse emellertid, att bedömandet, huruvida en stad äger förutsättningar för transithandel i större omfattning med främmande länder, lämpligast bör förbehållas Eders Kungl. Maj:t.

Det har blifvit ifrågasatt, huruvida möjligen de särskilda medgifvandena till rättens åtnjutande skulle bero på Eders Kungl. Maj:ts pröfning i likhet med hvad i § 13 mom. 5 i den nya tulltaxeförordningen blifvit bestämdt i fråga om rätt för näringsidkare att erhålla restitution af tull för utländsk råvara, som blifvit använd till framställning af exportvara. De för denna föreskrift i tulltaxekommitténs betänkande angifna särskilda skäl hafva emellertid icke tillämplighet beträffande nu ifrågasvarande restitutions medgifvande och på denna grund torde det samma böra tillkomma generaltullstyrelsen. Angående ansökningar i berörda hänseende bör styrelsen inhämta yttrande icke blott från vederbörande tullkammare utan äfven från handelskammare eller annan kommersiell sammanslutning eller, om sådan icke finnes, från kommunal myndighet.

Handelskammaren har föreslagit, att »till tryggande af kronans

rätt» skulle af hvarje firma, som erhållit tillstånd till restitutionsrättens begagnande, nedsättas visst belopp i värdehandlingar eller lämnas borgen af bankinrättning. Det har närmare angifvits, att dessa åtgärder skulle afse dels åstadkommande af garanti, att vederbörande ägde förutsättningar att motsvara det förtroende, som det lämnade tillståndet innebure, dels ock beredande af säkerhet för staten att direkte hålla sig skadeslös för förluster, om förtroendet missbrukades. Ämbetsverken anse emellertid, att dylik garanti, grundad på förutsättningen af missbruk, som i sig skulle innebära ett bedrägligt förfarande, icke lämpligen bör föreskrivas, särskildt då sådan garanti här icke skulle föranledas af lämnad kredit på tullafgiften.

Med uttrycket »större firma» har förslagsställaren tydligen afsett en sådan inskränkning, att rätten icke skulle tilldelas andra än sådana, som hade tillfälle att uppdrifva sin transithandel till någon större omfattning. Det synes emellertid böra till ledning för generaltullstyrelsen vid beslut i frågan närmare bestämmas, att rätten endast skulle tilldelas handelsidkare — hvarunder äfven skulle inbegripas handelsbolag och aktiebolag, som idkade handelsrörelse — hvilken vore känd såsom synnerligen redbar och solid, drefve affärer med utländska varor i betydande omfattning samt i öfrigt pröfvades lämplig. Generaltullstyrelsen torde emellertid böra förbehållas rätt att återkalla meddeladt dylikt tillstånd, när de förutsättningar, som legat till grund för tillståndets meddelande, icke längre förefinnas.

Vidare bör i fråga om rättens subjekt föreskrivas personlig indentitet mellan importör och exportör. Det synes ämbetsverken ligga i sakens natur, att medgifvandet till restitution icke skall utsträckas längre än att gälla utförsel, som verkställes af varans importör. För jämförelses skull kan erinras, att i fråga om förädlingsverksamhet sådan indentitet fordras enligt mom. 3 och mom. 5 i § 13 af tulltaxeförordningen men icke enligt mom. 1 och mom. 2. Ett medgifvande, att en till Sverige för återförsäljning till utlandet införd vara skulle få af importören med bibehållen rätt till restitution öfverlätas på annan person, skulle dessutom allt för mycket försvåra och inveckla bevisningen och kontrollen.

I det af handelskammaren framställda förslaget är ifrågasatt, att för rätten till restitution icke skulle af varuägaren erläggas någon särskild afgift. Vid jämförelse beträffande denna fråga med nuvarande bestämmelser angående uppläggande af gods å nederlag och transitupplag finner man, att gällande tullstadga för dylik uppläggning föreskrifver särskilda afgifter, benämnda nederlagsavgift och transitupplagsavgift.

Dessa afgifter, angående hvilkas beräknande bestämmelser finnas meddelade i §§ 68 och 94 tullstadgan, ingå till statsverket och anses utgöra godtgörelse för de kostnader, som af nederlags- och transitupplagsrörelsen tillskyndas tullverket genom ökade såväl bevaknings- som kontorsgöromål.

Borttagande af nederlagsafgiften har länge på vissa håll varit ett önskemål, men detta har icke ledt till annat resultat, än att den särskilda nederlagsafgift, hvilken tillförene skolat erläggas, då nederlagsgods till utrikes ort återutfördes, blifvit borttagen med utgången af år 1895. Vid behandlingen nämnda år af frågan härom framhöll bevillningsutskottet utan meningsskiljaktighet, att, då staten måste vidkännas kostnader för nederlagsinstitutionen, syntes det ock vara billigt, att importören i hvarje fall, och således äfven om varan återutfördes, utgjorde den ringa ersättning för nederlagsrättens begagnande, som innefattades i den inkommande nederlagsafgiften. Denna synpunkt torde äfven böra beaktas vid bedömande, huruvida den nu ifrågasatta restitutionsrätten skulle vara förenad med erläggande af någon särskild afgift. En godtgörelse synes äfven här böra beredas statsverket för de kostnader, som begagnandet af nämnda rätt skulle medföra. Det har emellertid blifvit ifrågasatt, om icke en sådan godtgörelse skulle kunna sägas vara beredd statsverket redan genom den tänkta formen för rättens tillgodonjutande och således icke böra därutöfver särskildt utgå. Vid varans införsel skulle erläggas tull, som i vanlig ordning inginge till statsverket, och restitution skulle icke erhållas, förr än generaltullstyrelsen efter varans utförsel pröfvat skäligt bifalla därom gjord ansökning. Tullbeloppet för den utförda varan skulle således under längre eller kortare tid disponeras af statsverket, som hade tillfälle njuta afkomst däraf.

Visserligen torde kunna sägas, att statsverket skulle få tillfälle tillgodogöra sig någon afkomst af de sålunda inbetalda tullbeloppen, men någon viss beräkning i detta afseende, i procent eller eljest, såsom motsvarighet till kostnaderna kan väl svårligen uppgöras. Härtill kommer, att bestämmandet af en verklig afgift synes vara ett praktiskt och lämpligt medel för reglerande, att icke anmälan om afsikt till återutförsel äger rum alldeles oinskränkt utan afseende däpå, att viss del af varorna i verkligheten äro afsedda till inrikes försäljning. Man kan mycket väl tänka sig, att en köpman, därest ingen särskild anledning funnes att göra noggranna beräkningar angående myckenheten af de varor, som verkligen skulle komma att försäljas till utlandet, blott för att hålla möjligheten öppen till sådan försäljning angäfve alla af honom införda varor såsom afsedda härför. Ett sådant tillvägagångssätt skulle i de

fall, då det icke vore betingadt af ett verkligt behof, onödigtvis högst betydligt öka tullpersonalens arbete. Därest en viss afgift bestämmes, kommer detta tydligen å ena sidan att utgöra en anledning för köpmannen att söka reglera anmälningarna till motsvarighet mot verkliga behofvet och å andra sidan att i hvarje fall bereda statsverket godtgörelse för det ökade arbete, som i och för restitutionsrätten pålægges tullverkets personal.

Nederlagsafgiften utgår efter en procent af den på godset belöpande tullafgiften. Möjligen skulle en motsvarande beräkningsgrund beträffande gods, som angåfves vara afsedt att återförsäljas till utlandet, anses blifva väl betungande, särskildt som anmälningarna oaktadt noggranna beräkningar väl i allmänhet icke kunde inskränkas till uteslutande de varor, som verkligen blefve återutförda. Därest nämligen sådan anmälan hade skett jämväl beträffande andra varor, som emellertid afyttrats inom landet, måste köpmannen tydligen i allt fall på de utförda varorna räkna äfven den afgift, som belöpte på de inrikes försålda varorna och härigenom kunde afgiften komma att sägas verka såsom för hög. Vidare är att märka, att statsverkets utgifter för ifrågavarande restitutionsrätt antagligen proportionsvis blefve lägre än för nederlagsrörelsen, på den grund att kostnaderna för tullbevakning, hvilka hvad nederlagsgodset angår spela en högst betydande roll, här torde blifva mindre. Med afseende härjämte å det nyss anmärkta förhållande, att statsverket kan anses göra sig viss afkomst af den erlagda tullafgiften, innan densamma restitueras, hvilket ämbetsverken med hänsyn till de olika härå inverkan omständigheter, bland annat, restitutionernas beviljande kvartalsvis, antaga, i medeltal beräknadt, icke kommer att ske förr än efter åtskilliga månaders förlopp, hafva ämbetsverken funnit en afgift för rättens begagnande böra utgå af allt gods, som anmäls vara afsedt till dylik återutförelse, med en half procent af den för godset belöpande tullafgift. Under antagande, att anmälan ej komme att ske beträffande mer än dubbelt så mycket som af hvarje varuslag verkligen blefve återutfördt, komme sammanlagda afgifterna icke att öfverstiga en procent af tullen för de utförda varorna.

Af de för begränsningen erforderliga bestämmelser, som skulle afse rättens föremål, är otvifvelaktigt frågan, hvilka varor, som skulle få med rätt till tullrestitution återutföras, på samma gång den viktigaste som ock den, hvars lösning erbjuder de största svårigheterna. Redan i det föregående hafva åtskilliga synpunkter berörts, som härvid inverka, men innan ämbetsverken närmare ingå på denna fråga, torde böra ut-

rönas, hvilka öfriga varan afseende begränsningar befinnas nödvändiga eller lämpliga.

I detta hänseende torde först och främst böra fastslås, att varan icke må i Sverige undergå någon bearbetning eller förändring. Beträffande varor, som skulle införas i afsikt att bearbetas för export, blefve bestämmelserna i § 13 tulltaxeförordningen tillämpliga. Redan förut har blifvit framhållet, att en varas förändring skulle kunna föränleda dess hänförelse vid utförelsen till en tulltaxerubrik med högre tullsats än som vid införelsen blifvit erlagd. Till förekommande af möjligheten att exportören på sådant sätt komme att i restitution erhålla mera än han inbetalt i tull, bör uttryckligen bestämmas, att varan skall återutföras i oförändradt skick.

Något hinder torde icke förefinnas, att medgifvandet må afse rätt till restitution ej mindre då varan införts direkte från utlandet eller från frihamn än äfven då den uttagits från transitupplag eller ankommit såsom omedelbar transitförsändning. Däremot torde det icke kunna afse gods, som uttagits från nederlag, enär packhusbehandlingen af detta gods skett redan före dess uppläggning å nederlaget och man således icke vid denna behandling haft anledning vidtaga de speciella åtgärder, som skulle föränledas af anmälan om godsets tillämnade återutförelse.

Debiterandet af den afgift, hvilken, enligt hvad ämbetsverken föreslagit, skulle erläggas för till återutförelse afsedd vara äfvensom det särskilda tillvägagångssättet vid sådan varas packhusbehandling förutsätta en i sammanhang med varans angifning till förtullning skeende anmälan om afsikten att med anspråk på tullrestitution enligt den ifrågasatta författningen kunna återutföra densamma, enär eljest ingen grund finnes för bedömande, i hvilka fall sådan debitering och särskild behandling skall äga rum. Sådan särskild behandling skulle afse, bland annat, bestämmande och antecknande i attesten af varans handelsbenämning för möjlighet att vid utförelsen närmare identifiera varuslaget än som kan ske genom angifvande enbart af den tillämpade tulltaxerubriken. Liknande anmälan är i fråga om varor, införda i förädlingsändamål för framställande af exportvara, föreskrifven i § 9 mom. 3 och 5 tulltaxeunderrättelserna.

Frågan om fastställande af en viss tidsgräns för varornas återutförelse såsom villkor för rätten till restitution sammanhänger nära med tullverkets kontroll. Ju längre tid tullverkets afräkning med köpmannen skall omfatta, dess större blir naturligen det af denna kontroll förorsakade arbete. En jämförelse med förhållandena vid förädlingsindustrien utvisar, att tidsgränsen är bestämd beträffande de i § 9 mom.

3 A tulltaxeunderrättelserna (till 1906 års tulltaxa) omförmälda förmalningsprodukter af hvete, råg eller korn till sex månader, beträffande de i mom. 3 B af samma § omförmälda förmalningsprodukter af oskaladt ris till tolf månader och beträffande de i mom. 5 af samma § afsedda varor till ett år, räknadt enligt mom. 3 B från varans förtullning, men i de två öfriga fallen från dess införsel. Härvid är dock att märka, att motsvarande tidsbestämningar i den nya tulltaxeförordningen, hvilka i och för sig äro oförändrade, dock såtillvida blifvit modifierade, att genom respektive varors uppläggning å det i § 13 mom. 7 tulltaxeförordningen omförmälda restitutionsupplag med varornas verkliga utförsel må anstå i ett år utöfver nyss angifna tider. Af deåna jämförelse med bestämmelserna angående varor, beträffande hvilka viss del af dispositionstiden måste vara anslagen till deras bearbetning, synes kunna dragas den slutsatsen, att för varor, som införts endast för återförsäljning utan någon dylik bearbetning, en tid af två år, motsvarande den längsta af nyss angifna tidsberäkningar, skulle vara fullt tillräcklig. Visserligen är i § 8 tulltaxeunderrättelserna — med motsvarighet i § 12 tulltaxeförordningen — medgifven en tidsgräns af tre år för återbekommande af tull för skeppsbyggnadsmaterialier, använda vid byggande eller reparation af fartyg, men nu ifrågavarande för handeln afsedda medgifvande torde icke kunna jämföras med förhållandena rörande skeppsbyggnadsverksamheten, hvartill kommer att sistberörda författningsrum icke i något afseende ansetts böra vid denna undersökning upptagas till jämförelse, då detsamma är af alldeles speciell innebörd såtillvida som där icke uteslutande är fråga om tillverkningar, afsedda för export.

Från enahanda synpunkt, att tullverkets kontroll icke må alltför mycket försvåras eller invecklas, bör äfven såsom regel föreskrivas, att utförsel sker vid samma tullkammare, där varans förtullning ägt rum. Motsvarande bestämmelse gäller för närvarande enligt § 9 mom. 3 A och 3 B samt mom. 5 tulltaxeunderrättelserna, ehuru generaltullstyrelsen enligt de två sistnämnda författningsrummen är bemyndigad i särskildt fall annorlunda medgifva. Ofvannämnda regel synes icke heller med afseende å nu ifrågavarande restitutionsrätt böra göras ovillkorlig utan därjämte böra förklaras, att generaltullstyrelsen skulle äga för särskildt fall medgifva restitution, äfven om varan utförts vid annan tullkammare. För sådant medgifvande komme naturligen att förutsättas, att öfriga villkor och vederbörliga kontroller blifvit iakttagna.

Handelskammarens förslag förutsätter, att rätten till restitution skulle kvarstå under obegränsad tid, och har såsom särskildt skäl emot fastställande af viss tidsgräns anförts, att det från åtskilliga håll för-

klarats vara snart sagdt omöjligt att bestämdt angifva tiden för hvarje särskild varas införande i riket. Bestämmandet af en sådan tidsgräns har emellertid förklarats i och för sig icke möta så stora svårigheter, och det torde väl få antagas, att en transithandel, byggd på återförsäljning till utlandet af till Sverige införda varor, måste, om den icke skall anses misslyckad, förutsätta varans afyttrande inom loppet af ofvanberörda tidsperiod af två år. Af hvad förut anförts rörande formen för tullverkets kontroll framgår, att i och för restitution af tull vid varans utförsel icke skulle erfordras ett bestämdt angifvande af tidpunkten för den utförda varans införsel, utan att denna kontroll skulle byggas på samma grund som den, hvilken är tillämpad i § 9 mom. 3 A tulltaxeunderrättelserna, stycket c) — med motsvarighet i § 13 tulltaxeförordningen — dock med den förändring, att det skulle vara angifningen till förtullning och ej varans införsel, hvilken skulle konstateras hafva skett inom de två åren, beroende därpå, att i nu ifrågasvarande fall restitutionsrätt äfven skulle medgifvas för gods, som uttagits från transitupplag eller ankommit såsom omedelbar transitförsändning. I enlighet härmed skulle kontrollen utöfvas på sådant sätt, att i tullverkets journaler för hvarje utförselpost afräknades ett motsvarande tullbelopp för liknande vara, som angifvits till förtullning inom två år, räknadt tillbaka i tiden från utförseln, hvarvid de äldsta införselposterna skulle i tur och ordning afräknas. Vid sådant förhållande kommer handelskammarens nyss relaterade skäl emot föreskrifvande af viss tidsbestämning att helt och hållet sakna betydelse.

Beträffande sådana varor, hvilka tullbehandlas brutto, d. v. s. utan afdrag i vikten för emballage — askar, papper m. m. — eller för kartor och inlägg, anföres i den speciella motiveringen för handelskammarens förslag: i regel kan ej restitution äga rum af mer än det tullbelopp, som motsvarar varans nettovikt; ompackningar och omemballeringar kunna hafva ägt rum efter införseln och varan kan därigenom alltså komma att utföras i ett tyngre emballage än det, hvari den befann sig vid införseln. Om emellertid tullmyndigheten och varuägaren kunna bli ense om, att en vara vid återutförseln otvetydigt befinner sig i samma oöppnade och orörda emballage som vid införseln, så finnes intet skäl, hvarför varuägaren ej skulle få tillbaka hvad han betalt till tullverket.

Det synes emellertid icke vara lämpligt att låta denna frågas afgörande bero på det intryck, en tulltjänsteman kan få rörande emballagets beskaffenhet. En sådan bestämmelse skulle säkerligen gifva anledning till ofta upprepade tvister mellan varuägare och tullmyndighet, huruvida

emballaget verkligen vore detsamma, som användts vid införseln och skulle dessutom verka såsom lockelse till ganska lätt åstadkomna försök att svikligen anbringa ett från utlandet inkommet emballage å en vara, till hvilken det icke ursprungligen hört. På dessa grunder anse ämbetsverken, att restitutionsbeloppet i allmänhet bör beräknas efter varans nettovikt äfven i de fall, då det gäller varor, som vid införseln skola förtullas brutto. Detta förutsätter, att vid införseln af sådana varor jämväl nettovikten utrönes och i särskild kolumn af packhusattesten antecknas för att tjäna till ledning vid bedömande, att restitution icke lämnas för större varukvantitet än som verkligen införts.

Ett sådant tillvägagångssätt medför visserligen, att köpmannen i angifna fall icke kommer att erhålla restitution af hela det belopp, han i tull erlagt, enär härifrån afgår, hvad som belöper å emballaget, men statsverkets säkerhet torde i regel icke medgifva något annat förfarande.

I vissa fall skulle dock olägenheter eller svårigheter uppstå att vid en till utförsel angifven varas tullbehandling utröna dess nettovikt. Så skulle till exempel blifva förhållandet beträffande konserver och bijouterivaror. Det synes därför böra få ankomma på Konungens pröfning, huruvida och under hvilka villkor till förekommande af dylika olägenheter eller svårigheter emballage eller inlägg till varor, om hvilka bruttoförtullning är stadgad i gällande tulltaxa, må inräknas i den vikt, som vid utförseln lägges till grund för restitution.

Förslagsställaren har ifrågasatt införande af bestämmelse, att köpman, som förklarats berättigad begagna sig af restitutionsförmånen, skulle för hvarje kalenderår utföra en viss minimikvantitet af hvarje vara, vid äfventyr att eljest hafva förverkat denna rätt. Anledningen till en sådan bestämmelse skulle tydligen vara önskan att förekomma, att tullverket onödigtvis betungades med de göromål, som kräfdes af denna rätts åtnjutande. Med afseende å det resultat, hvartill ämbetsverken kommit i fråga om förande af afräkningsdiarium samt om särskild afgift för rättens begagnande, anse ämbetsverken, att för undvikande af antydda olägenhet icke behöfvas särskilda bestämmelser, hvilka för öfrigt skulle blifva ganska omfattande och invecklade. Man torde nämligen hafva anledning förmoda, att denna fråga, därest särskild afgift blifver bestämd, i praktiken reglerar sig själf genom köpmannens eget intresse att icke onödigt erlägga denna afgift, hvilken, ifall återutförsel af varan icke äger rum och tullverket således befrias från de göromål, som skulle afse den förnyade tullbehandlingen och kontrollen vid återutförseln samt granskningen af restitutionsansökning, så mycket

säkrare torde få antagas lämna full godtgörelse för tullverkets öfriga extra arbete med afseende å ifrågakomna vara.

En viktig fråga är den, hvilka bestämmelser som skulle gälla för sådana fall, då ändring göres i den för en vara bestämda tullsats. Bevarandet af statens intresse i detta fall synes nödvändiggöra så stränga föreskrifter, att köpmannen under vissa förhållanden kunde förefalla vara ställd i ett jämförelsevis ogynnsamt läge. Svårigheten att lösa denna fråga på ett för köpmannen mera gynnsamt sätt är särskildt beroende därpå, att något specifikt angifvande af just den utförda varans införseldag icke skulle ifrågakomma. På denna grund skulle köpmannen, vare sig det gäller höjning eller sänkning af tullsatsen, kunna bereda sig vinst på statsverkets bekostnad. Anteckningarna i afräkningsdiariet äro icke enbart tillräckliga för kontroll. Efter en tullförhöjning skulle t. ex. köpmannen, äfven om i debet af hans afräkningsdiarium icke funnes upptaget någon enda varupost, som vid förtullning efter den lägre tullsatsen anmälts vara afsedd till återutförsel, kunna vid export af sådana före tullförhöjningen införda varupartier, hvilka *icke* vederbörligen angifvits vara afsedda till återutförsel, för vinnande af restitution enligt den högre tullsatsen åberopa *efter* tullförhöjningen införda och till export anmälda varor. Därest dessa senare i verkligheten såldes inom landet med den högre tullafgiften inberäknad i priset, hade köpmannen en vinst på skillnaden mellan den lägre och den högre tullafgiften. På snarlikt sätt skulle köpmannen kunna bereda sig vinst efter sänkning af en tullsats eller efter en förut tullpliktig varas förklarande för tullfri.

Ambetsverken anse därför, att föreskrift bör meddelas, att beträffande varor, som utförts, sedan beslut om ändring af för dem gällande tullsats trädt i kraft, endast den lägre tullsatsen skulle få beräknas för restitution, vare sig beslutet innefattade sänkning eller höjning. I sistnämnda fall synes dock detta förfarande icke behöfva tillämpas längre tid än två år efter det höjningen trädt i kraft, enär, såsom förut föreslagits, afräkning icke skulle få ske för vara, som införts längre tid tillbaka än två år. Därest vara, som förut varit belagd med tull, skulle förklaras tullfri, lärer restitutionsrätten böra helt och hållet förfalla beträffande varor, som utförts, sedan tullfriheten inträdt.

Visserligen kunna sådana bestämmelser i och för sig synas stränga, men någon större praktisk olägenhet torde de icke medföra, då beslut om förändringar af tullsats i allmänhet äro sällsynt förekommande.

Enligt den såsom grund för nu ifrågavarande restitutionsrätt uppställda fordran på personlig identitet mellan importör och exportör måste, då handelsidkares affärsrörelse öfvergår till annan innehafvare,

sådan rätt anses hafva förfallit. I sammanhang med bestämmelse härom torde äfven böra föreskrifvas, att sådan rätt likaledes förfaller, då handelsidkares affärsrörelse afträdes till konkurs, hvilket betingas däraf, att, såsom förut blifvit anfördt, bevisningen om identiteten mellan den införda och den utförda varan grundats *uteslutande* på importören-exportörens under edlig förpliktelse afgifna, genom vittnesintyg kompletterade försäkran.

Frågan, hvilka varor, som skulle få med rätt till tullrestitution återutföras, har i handelskammarens förslag icke blifvit närmare berörd men under diskussionen vid handelskammarmötena har framhållits, att ifrågavarande rätt skulle vara särskildt nödvändig i fråga om s. k. »sortementsvaror». Uttrycket utländskt gods, för hvilket tull blifvit vid införseln erlagd, tyder emellertid på, att man afsett alla slags varor utan inskränkning, och vid de förfrågningar, som ämbetsverken låtit verkställa hos handelsidkare inom olika affärsområden, har i regel erhållits det svar, att, om icke medgifvandet finge gälla samtliga till viss bransch hörande varor, komme det icke att medföra det gagn, man åsyftat.

Tydligt torde emellertid vara, att det ifrågavarande medgifvandet icke kan erhålla en sådan utsträckning. Den tänkta formen för det samma äfvensom formen för villkoren och kontrollerna betinga inskränningar i olika afseenden. Restitutionens grundande på förnyad tullbehandling af varan föranleder naturligtvis, att, därest en varas beskaffenhet eller andra omständigheter kunna gifva anledning förmoda, att dess förnyade tullbehandling efter någon tids förlopp icke skall gifva samma resultat som tullbehandlingen vid införseln, sådan vara bör uteslutas från rätten till restitution. Först och främst gäller detta de *varor, hvilka tullbehandlas efter värde*. Med afseende å de föreskrifter, som i § 3 af de vid tulltaxan den 4 juli 1910 fogade underrättelser meddelats angående värdets beräkning för sådana varor, måste dessa helt naturligt uteslutas, enär vid varornas förnyade tullbehandling för utförseln ej ens dagen eller lägenheten för deras införsel än mindre de för första tullbehandlingen bestämmande omständigheterna skulle angifvas. Vidare måste uteslutas sådana varor som *brännvin och sprit samt vin*, hvilkas alkoholhalt kan undergå förändring. Andra varor, som under vissa förhållanden och på grund af särskilda bestämmelser kunna åsättas olika tull och därför böra uteslutas, äro t. ex. *socker*, som på grund af nådiga kungörelsen den 18 juni 1909 drager olika tull beroende på i hvilket land detsamma framställts, *ullgarn* till följd af fuktighetens inverkan vid utrönande af garnnumret, *garn* utan åsatt nummerbeteckning och hänförligt till rubriknumren 400—5, 451—62 i ofvannämnda tulltaxa,

emedan tullsatsen kan vara beroende af förpackningssättet, samt vidare alla sådana *maskiner och apparater äfvensom delar däraf*, som tullbehandlas efter vikt men enligt bestämmelserna i anmärkning 6 till afdelning XIII A och anmärkning till rubrikerna 996—1001 i vissa fall kunna åsättas värdetull. Såsom skäl för undantagande från restitutionsrätt torde äfven få anses, om varan genom en obetydlig bearbetning kan blifva hänförlig till rubrik med högre tullsats, exempelvis *fruntimmershattar*, hvilka monterade med plymer draga mångdubbelt högre tull än vissa omonterade sådana, eller om varan införd i söndertaget skick drager annan tull än varan i sin helhet, såsom t. ex. *etuier* och *väschor* med tillhörande inredning, eller ock om tullsatsen är beroende på vikt per stycke, såsom förhållandet är beträffande *fotografikameror*, ej särskildt nämnda *järnvaror* m. fl. Angående järnvaror må ytterligare framhållas, att bestämmelserna i anmärkningarna till afdelning XII A mom. 3 och till afdelning XIII A mom. 6 i förberörda tulltaxa komma att betydligt försvåra tullbehandlingen af dessa. *Kött, fläsk, smör* m. fl. varor, som kunna undergå förskämning, böra af denna anledning uteslutas. Ytterligare torde böra undantagas dels alla sådana varor, vid hvilkas tullbehandling sakkunnigs hjälp i allmänhet måste anlitas, såsom *sirap, oljor, vissa färger* m. m. dels ock sådana varor, som äro underkastade kontrollstämpling. Slutligen torde från restitutionsrätt böra uteslutas vissa särskilda varugrupper, beträffande hvilka sådan rätt af en eller annan anledning icke synes böra ifrågakomma, såsom t. ex. *levfande djur, spannmål, järnvägs- och spårvägsagnar, krut* m. m.)

Det af ämbetsverken med deras nu i hufvudsak återgifna utlåtande öfverlämnade författningsförslag är af följande lydelse:

Förslag

till

Förordning angående tullrestitution i vissa fall vid återutförsel af utländsk vara.

§ 1.

Utan hinder af bestämmelsen i § 11 af nådiga förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 4 juli 1910 må åt handelsidkare, på sätt nedan bestämmes, medgifvas rätt att vid återutförsel af utländsk

vara, för hvilken han vid införseln behörigen erlagt tullafgift, åtnjuta tullrestitution.

Med handelsidkare förstås i denna förordning ej blott enskild handelsidkare utan äfven handelsbolag och aktiebolag, som idkar handelsrörelse.

§ 2.

Tillstånd för handelsidkare att begagna sig af den i § 1 afsedda rätt meddelas af generaltullstyrelsen. Sådant tillstånd må endast lämnas handelsidkare, som är känd såsom synnerligen redbar och solid, drifver affärer med utländska varor i betydande omfattning samt i öfrigt prövas lämplig. Tillståndet kan af generaltullstyrelsen återkallas, när de förutsättningar, som legat till grund för tillståndets meddelande, icke längre förefinnas.

§ 3.

Konungen äger bestämma, för hvilka varor rätt till tullrestitution enligt denna förordning må åtnjutas; dock att sådan rätt icke må afse spannmål, omalen eller malen, lefvande djur, brännvin och sprit, alla slag, eller vin.

Konungen äger likaledes bestämma, i hvilka af rikets städer med tullkammare rätten till restitution må tillerkännas handelsidkare.

§ 4.

På förslag af generaltullstyrelsen meddelar Konungen i enlighet med denna förordning och öfriga gällande föreskrifter de närmare bestämmelser, som äro erforderliga för bevarande af kronans rätt och för vinnande af ordning och säkerhet vid åtnjutande af ifrågavarande restitution.

§ 5.

Ansökning om erhållande af sådant tillstånd, som ofvan sagts, skall ingifvas till generaltullstyrelsen och vara åtföljd af erforderliga intyg till styrkande af sökandens rätt att drifva handel samt de handlingar, han i öfrigt vill åberopa till stöd för ansökningen.

Före ärendets afgörande skall generaltullstyrelsen öfver ansökningen inhämta yttrande af vederbörande tullmyndighet äfvensom handelskammare eller, efter omständigheterna, annan sammanslutning af representanter för handeln eller ock vederbörande kommunala myndigheter.

§ 6.

Därest handelsidkare till annan öfverlåter sin affärsrörelse eller varder försatt i konkurs, skall rätten till tullrestitution anses förfallen.

§ 7.

1. Rätt till restitution enligt denna förordning afser icke blott varor, som införts direkte från utlandet eller från frihamn, utan äfven varor, som uttagits från transitupplag eller ankommit såsom omedelbar transitförsändning.

2. Restitution beräknas efter utförselvarans nettovikt, ankommande dock på Konungens pröfning, huruvida och under hvilka villkor emballage eller inlägg till varor, i fråga om hvilka bruttoförtullning är stadgad i gällande tulltaxa, må inräknas i den vikt, som vid utförseln lägges till grund för restitution.

§ 8.

1. För bevarande af rätt till tullrestitution enligt denna förordning erfordras, att handelsidkare vid varans angifning till förtullning skriftligen anmäler afsikten att kunna begagna sig af sådan rätt.

2. Efter sådan varas återutförsel må handelsidkare med i denna förordning gjorda inskränkningar åtnjuta restitution af den tullafgift, som af honom erlagts för en motsvarande kvantitet från utlandet införd och inom två år näst före utförseln till förtullning angifven vara af samma slag, beträffande hvilken han gjort sådan anmälan, som i mom. 1 omförmäles.

§ 9.

Varder tullsatsen för vara, som afses i denna förordning, nedsatt, må utförsel af varan, som äger rum, sedan beslutet om nedsättningen trädt i kraft, icke berättiga till restitution efter högre tullsats än den, som gäller vid varans utförsel. Förklaras sådan vara tullfri, förfaller

rätten till restitution, om varan utföres efter beslutets trädande i kraft. Höjes åter tullsatsen för sådan vara, skall den lägre tullsatsen fortfarande läggas till grund för beräkningen af restitution vid utförelse inom loppet af två år, sedan höjningen börjat tillämpas, hvaremot utförelse därefter berättigar till restitution efter den högre tullsatsen.

§ 10.

För vara, som af handelsidkare anmäles jämlikt § 8 mom. 1, skall i sammanhang med tullavgiftens erläggande betalas en särskild afgift till belopp af en half procent af tullavgiften.

§ 11.

Öfver i § 8 omförmälda förtullningar och exporter skall handelsidkare föra ett enligt formulär, som af generaltullstyrelsen fastställles, för debet och kredit inrättadt afräkningsdiarium med särskilda upplägg för hvarje varuslag. Af detta afräkningsdiarium, hvilket när helst så påfordras skall för vederbörande tullmyndighet hållas tillgängligt, skall handelsidkaren för hvarje kvartal ingifva fullständigt utdrag till generaltullstyrelsen.

§ 12.

Såsom villkor för erhållande af restitution skall i öfrigt gälla:

a) att utförelsen sker vid samma tullkammare, där förtullningen ägt rum, dock utan hinder för generaltullstyrelsen att för särskildt fall medgifva restitution, äfven om varan utförts vid annan tullkammare;

b) att exportangifningsinlagan innehåller uppgift om afsikten att för varan erhålla tullrestitution enligt denna förordning, om varans handelsbenämning och om den rubrik i tulltaxan, till hvilken densamma vid införelsen blifvit hänförd, samt är åtföljd af exportörens under edlig förpliktelse angifna och af två vittnen till riktigheten bestyrkta försäkran därom, att den till utförelse angifna varan blifvit af honom införd, att full införelsetull för densamma erlagts och att varan icke efter införelsen undergått någon bearbetning eller förändring;

c) att vederbörande tullkammare efter exportvarans undersökning och utrönande af den vikt, som jämlikt § 7 mom. 2 skall läggas till grund för restitutionen, samt kollynas plombering och bevakning till och inlastning i fartyg eller järnvägsvagn härom meddelat attest, hvilken

såsom verifikation jämte angifningsinlagan och öfriga intyg bifogas tullkammarens utgående tulljournal;

d) att utförseln i öfrigt verificeras på sätt i § 13 af nådiga förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 4 juli 1910 finnes stadgadt beträffande varor, för hvilka tullrestitution är därstädes medgifven; samt

e) att vederbörande handelsidkare under januari, april, juli och oktober månader hos generaltullstyrelsen gör ansökning om den restitution, som belöper på de under senast förflutna kvartal exporterade varor; skolande i dylik ansökning noggrant angifvas de förtullningsposter i afräkningsdiariets debet, å hvilka afskrifning bör ske för det belopp, hvars restitution begäres.

§ 13.

Befinnes handelsidkare för erhållande af tullrestitution enligt bestämmelserna i denna förordning hafva lämnat uppgift, som icke öfverensstämmer med verkliga förhållandet, kan rätt att vidare erhålla sådan restitution honom förvägras.

*Departements-
chefen.*

Då förslag till förordningar om frihamn och frilager den 21 mars 1907 blefvo framlagda för Kungl. Maj:t, framhöll dåvarande chefen för finansdepartementet, bland annat, att icke någon af de institutioner, som hos oss skulle speciellt tjäna till att befrämja den utrikes handeln och exportindustrien, hade visat sig mäktig af en högre utveckling, utan i stället för att följa med framåtskridandet af handel och industri hade samtliga dessa institutioner utvisat stillastående eller tillbakagång. Det låge nära till hands att antaga, att de ifrågavarande institutionerna ej längre motsvarade tidens kraf, utan att de behöfde kompletteras eller ersättas med anstalter, som erbjöde friare former.

Författningsförslagen rörande frihamn och frilager afsågo att tjäna det sålunda angifna ändamålet. Förordning om frihamn kom också nämnda år till stånd, och hvad beträffar frilagersinstitutionen, till hvars lagfästade Riksdagens bifall då ej blef vunnet, har Eders Kungl. Maj:t på min hemställan förut denna dag beslutat därom förelägga Riksdagen nytt förslag.

Det af kommerskollegium och generaltullstyrelsen utarbetade för-

slaget till förordning angående tullrestitution i vissa fall vid återutförsel af utländsk vara är, såsom också framgår af ämbetsverkens af mig återgifna utlåtande i ämnet, afsedt att utgöra ett ytterligare steg i samma riktning.

Detta förslag har jag ansett mig i allt väsentligt kunna stödja. Jag har nämligen af den utaf ämbetsverken förebragta utredningen känt mig öfvertygad om det föreslagna nya institutets förmåga att verka utvecklande på den svenska handeln, utan att detsamma skall kunna i någon grad, som förtjänar afseende, förväntas skada andra näringsgrenar. Särskildt beaktansvärdt är det härvid, att ifrågavarande art af tullrestitution är i hög grad ägnad att på ett naturligt sätt befrämja vår transitohandel. Ett upplag för utländska varor, afsedda för reexport, i sammanhang med affärsmannens lager af öfriga varor, såsom här är fråga om, betingar gifvetvis i regel mindre kostnad än ett upplag inom frihamn eller frilager. Man kan från det förra upplaget börja transitoaffärer i mera blygsam skala och låta rörelsen där utveckla sig, tills den nått den omfattning, att den kan bära de med upplaget i frihamnen eller frilagret förenade högre kostnaderna. På sådant sätt kan förevarande slag af tullrestitutionsupplag bereda väg för frihamns- och frilagersinstitutionerna genom att skapa stora och betydande transitoaffärer. Tillvaron af dylika måste nämligen anses utgöra en af de viktigaste förutsättningarna för att dessa institutioner skola blifva af en större nationalekonomisk betydelse. Jag är så mycket mera sinnad att tro på den utveckling, jag här skisserat, som vi i våra östra grannländer hafva en naturlig marknad för vår transitohandel och en marknad af nära nog obegränsade utvecklingsmöjligheter.

Till hvad jag sålunda framhållit kommer såsom ett ingalunda betydelselöst skäl för det af ämbetsverken föreslagna institutets införande i vår tullagstiftning, att de lättnader, som beredts näringslifvet genom den nya tulltaxeförordningen, i hufvudsak äro afsedda för industrien, men i regel ej komma handeln till godo. Hvad frihamns- och frilagersinstitutionerna beträffar, torde, såsom redan är framhållet, desamma icke vara tillräckliga för att åtminstone för närvarande fylla den sålunda afsedda luckan i vår tullagstiftning. Planerna på anläggning af frihamnar i Stockholm, Göteborg och Malmö synas dessutom icke kunna väntas leda till positiva resultat ännu på lång tid framåt, och frilager kan, äfven om, såsom är att hoppas, institutet kommer till en snar användning, likväl icke komma att inrättas på alla platser i landet, hvarest transitohandel kan komma att äga rum.

Det af ämbetsverken utarbetade författningsförslaget afser, som antydt är, att undanröja de i gällande tullagstiftning förefintliga hinder

för upparbetande af en gent emot utlandet fullt konkurrensduglig transitohandel och att för sådant ändamål inom denna lagstiftning närmast inrymma sådana medgifvanden och friheter för reexporthandeln med här i landet icke bearbetade varor, som till sin verkan kunna antagas motsvara de lättnader, som utlandets och särskildt våra grannländers lagstiftning erbjuder i förevarande afseende.

Att anordna ett sådant institut som det af ämbetsverken föreslagna på ett sätt, som erbjuder full trygghet ur fiskalisk synpunkt, är en uppgift, som utan tvifvel är förenad med afsevärda svårigheter. Det sätt på hvilket ämbetsverken löst densamma har emellertid icke gifvit mig anledning till någon saklig erinran.

De af ämbetsverken föreslagna bestämmelserna synas mig nämligen, med den komplettering de kunna få genom i administrativ väg utfärdade föreskrifter, i stort sedt gifva staten garanti mot missbruk, utan att de likväl kunna anses vara synnerligen betungande för vederbörande handelsidkare. I vissa fall äro de visserligen strängare än som förutsatts af Stockholms handelskammare enligt det af handelskammaren uppgjorda förslaget, men de äro däremot i annat hänseende mindre stränga.

Till belysande häraf tillåter jag mig erinra därom, att nämnda handelskammare föreslagit, dels att firma, som erhållit rätt till tullrestitution, skulle ställa viss borgen eller annan säkerhet och dels att ingen afgift skulle förekomma för ifrågavarande rätt, hvaremot ämbetsverken visserligen ifrågasatt särskild afgift, men ansett, att borgen icke skulle vara erforderlig. I själfva verket torde det för näringsidkarne ej vara af så stor betydelse, hvilket af dessa båda alternativ som väljes. Från statens synpunkt åter är ämbetsverkens förslag otvifvelaktigt att föredraga, enär det är nödvändigt att räkna med vissa lätt beräkneliga inkomster för täckande af sådana statens utgifter, som stå i samband med tillämpningen af bestämmelserna om ifrågavarande tullrestitution. Därtill kommer, att, såsom ämbetsverken jämväl gjort gällande, en tullrestitutionsavgift skulle tjäna såsom regulator, så att icke anmälan angående afsikt om återutförelse ägde rum alldeles oinskränkt utan afseende däpå, att viss del af varorna i verkligheten vore afsedda till inrikes förbrukning. Härigenom skulle man ock komma att förebygga obehöfligt arbete för tullmyndigheterna vid tullbehandling af dylika till införelse afsedda varor. Den af ämbetsverken föreslagna afgiften, en half procent af tullafgiften, torde vid jämförelse med den afgift, som utgår vid uppläggning å nederlag, få anses väl afvägd.

Hvad härefter angår de varuslag, för hvilka tullrestitution skulle kunna erhållas, hafva ämbetsverken med sitt utlåtande i ämnet öfver-

lämnat en å generaltullstyrelsens tullbehandlings- och upplysningsbyrå med iakttagande af de i ämbetsverkens skrifvelse uttryckta principerna för vissa varors uteslutande utarbetad förteckning å dylika varor. Beträffande denna förteckning har i ämbetsverkens utlåtande framhållits, att den omständigheten, att den tulltaxa, som numera sedan den 1 december 1911 varit i tillämpning, i många afseenden innefattade afvikelser från den därförut tillämpade tulltaxan och i åtskilliga hänseenden vore grundad på helt nya principer, gjort generaltullstyrelsen tveksam i fråga om upprättandet af samma förteckning. Å ena sidan kunde helt naturligt från förteckningen komma att uteslutas sådana varor, hvilkas tullbehandling i verkligheten ej komme att medföra de svårigheter, man innan taxans tillämpning ansett utgöra anledning till varans uteslutande från restitutionsrätt. Å andra sidan däremot kunde varor, som blifvit upptagna bland de restitutionsberättigade, vid tulltaxans tillämpning befinnas af en eller annan anledning vålla sådana svårigheter med afseende å tullbehandlingen, att man saknade den erforderliga säkerheten att i detta hänseende vid utförseln erhålla enahanda resultat som vid införseln. I såväl ena som andra fallet borde de felaktigheter, som sålunda tilläfvventyrs uppkommit i förteckningen öfver restitutionsberättigade varor, snarast möjligt afhjälpas genom vederbörliga ändringar.

Redan de af ämbetsverken sålunda anförda omständigheterna, med hvilka man i åtskilliga afseenden torde hafva att räkna under en ganska lång tid framåt, göra det önskligt, att bestämmelserna angående de varuslag, för hvilka rätt till tullrestitution må erhållas, i allmänhet kunna lätt ändras, i följd hvaraf desamma till öfvervägande del synas böra hänföras till den administrativa lagstiftningen.

På grund häraf har jag ansett mig icke böra nu närmare ingå på frågan om de varuslag, hvilka skulle kunna vara förenade med rätt till tullrestitution. Därest det författningsförslag, som jag ämnar nu framlägga inför Eders Kungl. Maj:t, vinner Eders Kungl. Maj:ts och Riksdagens bifall, torde jag få återkomma till förevarande fråga. För att någon erfarenhet må kunna vinnas om det sätt, på hvilket den nya tulltaxan i berörda afseende verkat, torde för öfrigt rätten till ifrågasvarande tullrestitution icke böra träda i tillämpning förr än den 1 januari 1913.

Sådana varor, för hvilka restitutionsrätten kan under alla förhållanden anses fullständigt obehöflig eller ock alldeles olämplig, torde dock böra ovillkorligt undantagas från rätten till tullrestitution. Brännvin och sprit af säd, potatis eller andra jordfrukter få ej läggas å nederlag eller, så framt varan ej skall därinom användas vid beredning af andra

tillverkningar, införas å frihamn. Från restitutionsrätt synas böra, på sätt ämbetsverken ock föreslagit, uteslutas ej blott brännvin och sprit af alla slag utan äfven vin och spannmål, omalen och malen, samt lefvande djur. Bestämmelser härom böra inflyta i själfva förordningen.

Ämbetsverken hafva i sin nu föreliggande skrifvelse ifrågasatt, att vid beviljandet af restitutionsrätt för en vara samtidigt borde såsom villkor för rätten till restitution fastställas viss minimikvantitet för varans införsel och angifning och viss minimikvantitet för varans återutförsel i ungefärlig motsvarighet med förhållandet vid danska kreditupplaget samt att dylika minimikvantiteter för de olika varuslagen borde fastställas. Såsom jag förut i dag erinrat vid föredragning af förslag till förordning om frilager, har Kungl. Maj:t anbefallt kommerskollegium att verkställa utredning angående den minsta kvantitet dels af spannmål, dels ock af andra varor, som må på en gång från frihamn och frilager införas, samt att denna utredning ännu icke blifvit af kollegium afslutad. Lämpligen torde åt kommerskollegium uppdragas att jämväl verkställa utredning och afgifva förslag till bestämmelser angående minimikvantiteter för in- och utförsel af sådana varor, för hvilka tullrestitution skall åtnjutas, hvarom jag emellertid framdeles torde få tillfälle att efter ny anmälan af ärendet framlägga närmare förslag.

Det kan sättas i fråga, huruvida icke straffbestämmelser eller åtminstone hänvisning till gällande strafflags bestämmelser borde meddelas för sådana fall, då handelsidkare lämnat honom veterligen oriktiga uppgifter för erhållande af restitution. I likhet med ämbetsverken har jag emellertid, då sådana bestämmelser eller hänvisningar icke meddelats i sammanhang med de föreskrifter om restitution, som finnas i § 13 tulltaxeförordningen, samt bedrägligt förfarande, som föranledt tullrestitution, gifvetvis såväl i ena som andra fallet är straffbart enligt allmänna strafflagen äfven utan särskild hänvisning därom, icke ansett mig böra föreslå annan bestämmelse rörande påföljd för lämnande af oriktiga uppgifter än förlust af restitutionsrätten på enahanda sätt, som föreskrifvits i § 13 mom. 8 tulltaxeförordningen.

I sitt utlåtande hafva ämbetsverken slutligen framhållit, att statsverket genom införandet i vår tullagstiftning af ifrågavarande bestämmelser om tullrestitution och den däraf erforderliga kontrollen skulle komma att åsamkas ökade utgifter. Att så blir förhållandet torde vara otvifvelaktigt, men enligt författningsförslaget skulle staten tillförsäkras vissa inkomster i form af afgifter för rätten att komma i åtnjutande af tullrestitution, och dessa afgifter hafva beräknats på sådant sätt, att staten genom desamma lär kunna beredas ersättning för de ökade utgifterna.

Såsom jag redan framhållit har jag i allt väsentligt ansett mig kunna upptaga ämbetsverkens förslag såsom mitt eget. Endast några smärre ändringar däri dels af redaktionell beskaffenhet (§§ 3, 8, 11 och 12) dels ock betingade af det förslag till förordning om frilager, som Eders Kungl. Maj:t förut i dag beslutat förelägga Riksdagen, har jag funnit erforderliga.

Departementschefen uppläste därpå det utarbetade förslaget till förordning angående restitution i vissa fall vid återutförelse af utländsk vara samt yttrade vidare:

Med åberopande af hvad sålunda anförts, tillstyrker jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen antaga det nyss upplästa förslaget till förordning om tullrestitution i vissa fall vid återutförelse af utländsk vara.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla, och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Olof Ljungberg.